

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 32 § 3 mom. och 51 § 4 mom. samt *ändras* 6 §, 7 § 2 mom., 8—10 §, 12 § 4 mom., 14 §, 16 § 2 mom., 17 § 3 mom., 19 § 3 mom., 20, 21 och 23 §, 24 § 2—4 mom., rubriken för 30 § och 30 § 1 mom., 31 §, 32 § 2 mom., 36 § 3 och 4 mom., 37 § 1 mom., 39 § 1 mom., 40 och 43 §, 44 § 2 mom., 45 § 2 mom., 47 § 2 mom., 49 § 3 mom., 56 § 2 mom., 57 § 1 och 2 mom., 58 § 1 och 2 mom., 59—63 §, 64 § 3 mom., 65 § 2 mom., 66 §, 67 § 3 mom., 68 § 2 och 3 mom., 69 § 2 mom., 70, 71 och 78 §, 79 § 1 mom., 80, 81 och 83 § samt 89 § 1 mom.,

av dem 16 § 2 mom. sådant det lyder i lag 224/2021, 24 § 2—4 mom., 57 § 1 och 2 mom., 68 § 2 och 3 mom. samt 89 § 1 mom. sådana de lyder i lag 147/2021, 60 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 555/2020 samt 63 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 147/2021, samt

fogas till lagen en ny 9 a § och till 51 § ett nytt 3 mom., i stället för det 3 mom. som upphävts genom lag 943/2019, som följer:

6 §

Myndigheternas allmänna skyldigheter

De statliga myndigheter och sakkunniginrättningar som avses i denna lag samt välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och miljö- och hälsoskyddet i kommunerna ska systematiskt bekämpa smittsamma sjukdomar och förbereda sig på störningar inom hälso- och sjukvården. De ska inom sitt verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

7 §

Bekämpning på riksnivå

Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården. Institutet undersöker smittsamma sjukdomar, följer upp och utreder incidensen och förekomsten av smittsamma sjukdomar, utvecklar diagnostiken, uppföljningen och bekämpningen av dem samt informerar om dem och ger befolkningen instruktioner om hur man kan undvika smitta och förebygga smittspridning. Institutet ska för sin del sköta vaccinförsörjningen, följa upp verkningarna av vaccinen samt utreda biverkningarna av vacciner och vaccinationer. Institutet ska också som nationell behörig myndighet i Europeiska unionen svara för den epidemiologiska uppföljningen och anmälningen av smittsamma sjukdomar.

8 §

Bekämpning vid regionförvaltningsverken

Regionförvaltningsverket samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna samt att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Vid regionförvaltningsverket ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till regionförvaltningsverket och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Regionförvaltningsverket samt välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i välfärdsområdet inom sitt verksamhetsområde, HUS-sammanslutningen, ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Bestämmelser om den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen för bekämpning av smittsamma sjukdomar finns i 50 och 51 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

9 §

Bekämpning i välfärdsområdena

Välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen ska inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag på det sätt som föreskrivs i lagen om ordnande av social- och hälsovård, hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och i denna lag. Välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen ska ha tillräcklig kompetens, funktionsförmåga och beredskap för att kunna svara för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och därtill anknutna uppgifter i alla de tjänster som det hör till områdena och sammanslutningen att ordna. Välfärdsområdet ska ha ett tillräckligt antal läkare som står i tjänsteförhållande till välfärdsområdet och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Välfärdsområdet ska ha en läkare i tjänsteförhållande som ansvarar för smittsamma sjukdomar och har till uppgift att samordna bekämpningen av smittsamma sjukdomar i välfärdsområdet. Även HUS-sammanslutningen ska ha en läkare som står i tjänsteförhållande och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Välfärdsområdena ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus samt HUS-sammanslutningen stöder genom sin kompetens andra välfärdsområden.

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda arten och utbredningen av en misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta behövliga åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Välfärdsområdet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen förbereder bekämpning av och vård och behandling vid exceptionella epidemier samt

har hand om utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i sitt område.

Närmare bestämmelser om välfärdsområdets och HUS-sammanslutningens tjänster för att förebygga spridningen av smittsamma sjukdomar utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 a §

Samarbete mellan kommunerna, välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar

Välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och kommunerna ska samarbeta vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom de kommunala verksamhetsområdena.

10 §

Bekämpning av smittsamma sjukdomar inom Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet och vid vissa statliga inrättningar

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, de statliga sinnessjukhusen, statens skolhem och polisen, i fråga om personer som den har omhändertagit, ska, som en del av den hälso- och sjukvård de ansvarar för, ordna bekämpning av smittsamma sjukdomar så att verksamheten uppfyller skyldigheterna enligt denna lag. Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och de statliga sinnessjukhusen får för dem som omfattas av deras hälso- och sjukvård fatta sådana myndighetsbeslut som rör personer och som i denna lag angetts som en uppgift för välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen, såvida inte personen i fråga har permission eller vårdas vid en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården.

När bekämpningen av smittsamma sjukdomar ordnas ska de myndigheter och verksamhetsenheter som avses i 1 mom. samarbeta med välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen och förbereda sig för exceptionella epidemier med beaktande av den beredskap som leds av social- och hälsovårdsministeriet.

12 §

Övervakning av bekämpningen

Bestämmelser om inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter i anknytning till övervakningen av social- och hälsovården i välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen finns i 6 kap. i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

14 §

Frivilliga hälsokontroller och vaccinationer

Välfärdsområdet ska anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

16 §

Obligatorisk hälsokontroll

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

17 §

Bekämpning av vårdrelaterade infektioner

Enhetschefen ska biträdas av sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är insatta i bekämpningen av smittsamma sjukdomar och samordna sin verksamhet med de åtgärder som välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen genomför samt med riksomfattande program för infektionsbekämpning som anknyter till vården.

19 §

Expertlaboratorium, tillgång till information och utförande av sällsynta undersökningar

Sällsynta undersökningar som görs för att konstatera smittsamma sjukdomar kan vid behov utföras av förutom Institutet för hälsa och välfärd också av välfärdsområdet, HUS-sammanslutningen eller någon annan aktör enligt överenskommelse.

20 §

Överföring av läkarens vårdansvar och utlämning av uppgifter

Den läkare som konstaterar sjukdomen är i första hand ansvarig för undersökningen och vården av en patient som insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och av andra som eventuellt har smittats. Om läkaren inte själv kan vidta åtgärderna, ska han eller hon överföra uppdraget på den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

En läkare som i det fall som avses i 1 mom. överför vårdansvaret till den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för vården och behandlingen till den ansvariga läkaren.

21 §

Anmälan om exponering för smitta

Behandlande läkare ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar, om han eller hon får veta att en patient lider av eller under sin livstid lidit av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom som kan medföra smittrisk för andra personer.

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar har då oberoende av sekretessbestämmelserna utan att uppge smittkällan rätt att informera personen i fråga om att det finns en sannolik fara för smitta.

23 §

Utredning av epidemier och smittspårning

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda lokala epidemier och spåra smittan.

Den läkare som i ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska med sin sakkunskap stödja välfärdsområdena inom sitt samarbetsområde, om en epidemi har spridit sig till området för flera välfärdsområden. Institutet för hälsa och välfärd styr och stöder smittspårning och utredning av epidemier i välfärdsområdena samt genomför epidemiutredningar, om sjukdomen är särskilt allvarlig eller epidemiutredningen annars är viktig för hela riket. Institutet för hälsa och välfärd utreder epidemier och ansvarar för epidemiutredningar och smittspårning som kräver internationellt samarbete.

24 §

Rätt att få information för upptäckt och utredning av epidemier och för smittspårning

Institutet för hälsa och välfärd samt den läkare som i välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kommunala och de statliga hälsovårds-, hälsoskydds- och djurhälsomyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn, av de laboratorier som avses i 18 §, från verksamhetsenheter inom den privata socialvården och hälso- och sjukvården och självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvården få de uppgifter som är nödvändiga för att upptäcka epidemier som avses i 23 §, utreda orsaken till dem och spåra smittan. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd samt den läkare som i välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar har trots sekretessbestämmelserna rätt att av leverantörer av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice (320/2017) och leverantörer av trafiktjänster som avses i 2 § 3 punkten i den lagen, av aktörer som anges i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland och av researrangörer, inkvarteringsrörelser och dem som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg få uppgifter som finns i deras besittning eller står till deras förfogande om personbeteckning, namn, födelsedatum och kön samt kontaktuppgifter för dem som varit passagerare, om det är nödvändigt för att förhindra att en epidemi sprids eller för att skydda passagerarnas hälsa. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd samt de läkare som i välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar har trots sekretessbestämmelserna rätt att till de myndigheter som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, till de kommunala hälsoskydds- och djurhälsomyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn och till Sakerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämna ut sådana upplysningar som erhållits i samband med utredning av en epidemi och som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter för förebyggande av smittsamma sjukdomar som föreskrivits för dessa myndigheter.

30 §

Anmälan till välfärdsområdets och kommunens myndigheter

Om det, för att förebygga att smittsamma sjukdomar sprids, förutsätts att välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen skyndsamt vidtar åtgärder som de ålagts i denna lag, ska den som är anmälningsskyldig oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar om detta. Den som är anmälningsskyldig ska också, oberoende av sekretessbestämmelserna, till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten anmäla en misstänkt eller konstaterad epidemi som sprids via dricksvatten och andra former av smitta som orsakas av mikrober i livsmiljön, till en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen anmäla smitta som sprids via djur och till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn anmäla en livsmedelsburen epidemi.

31 §

Anmälan om zoonoser och djursjukdomsfall

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna till en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen anmäla en misstänkt, konstaterad eller känd zoonos. Anmälan kan innehålla identifieringsuppgifter om personer som avses i 29 § och som är nödvändiga för att förebygga den fara som människor eller djur är utsatta för samt uppgifter om den smittsamma sjukdomen och på vilket sätt den överförs.

Livsmedelsverket ska till Institutet för hälsa och välfärd anmäla fall av misstänkta eller konstaterade djursjukdomar som utgör fara för människors hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska till Livsmedelsverket anmäla misstänkta eller konstaterade allvarliga zoonoser som utgör fara för människors hälsa.

32 §

Register över smittsamma sjukdomar

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska, utifrån de uppgifter som läkaren skaffar från laboratorierna och den verksamheten inom hälso- och sjukvården där patienten vårdas göra framställning om rättelse av uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd i fråga om de sjukdomsfall som registrerats på välfärdsområdets eller HUS-sammanslutningens område.

36 §

Register över vårdrelaterade infektioner

Välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen kan föra register över vårdrelaterade infektioner för uppföljning och bekämpning av infektionerna. I registren införs som identifieringsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården i sitt område få klient- eller patientspecifika uppgifter om diagnoser som gäller vårdrelaterade infektioner och om orsaken till infektionerna samt om

de åtgärder och riskfaktorer som påverkat smittförloppet. Velfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen kan komplettera uppgifterna med befolkningsdatasystemets uppgifter om patientens och klientens boendekommun och boningsort och eventuella dödsfall.

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i velfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar om epidemier och misstänkta epidemier som orsakats av sällsynta och allvarliga vårdrelaterade infektioner och mikrober som är synnerligen resistenta mot antimikrobiella läkemedel. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får uppgifter om att ett läkemedel misstänks orsaka smitta, ska centret vidarefördela informationen till Institutet för hälsa och välfärd. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och regionförvaltningsverket får uppgifter om att en medicinteknisk produkt misstänks orsaka smitta, ska centret och regionförvaltningsverket vidarefördela informationen till Institutet för hälsa och välfärd.

37 §

Register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel

Velfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ska föra ett regionalt register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel. Registret förs för att man ska kunna följa upp förekomsten av dessa mikrober och förhindra att de sprids samt för att kunna ordna lämplig vård och behandling för dem som införts i registret.

39 §

Register över fall av en viss sjukdom

Institutet för hälsa och välfärd, velfärdsområdet, HUS-sammanslutningen, en verksamhetsenhet inom socialvården och en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården kan upprätta ett personregister över fall av en viss sjukdom eller över en begränsad epidemi som utgör ett hot mot befolkningens hälsa för spårning av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom eller någon annan smittsam sjukdom eller för uppföljning av bärare av mikrober och för uppföljning av dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta, om det är nödvändigt för att skyndsamt ordna vård för dem som insjuknat och förebygga sjukdomsspridning. Uppgifter om dem som insjuknat och dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta får införas i registret i enlighet med 29 §.

40 §

Utlämnande av registeruppgifter

De personuppgifter som införts i registren enligt 32, 33, 36, 37 och 39 § ska hållas hemliga. Institutet för hälsa och välfärd kan dock oberoende av sekretessbestämmelserna från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar och från registret över fall av en viss sjukdom till den läkare som vid regionförvaltningsverket ansvarar för smittsamma sjukdomar och till den läkare som i velfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar lämna ut uppgifter som rör området för regionförvaltningsverket, velfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen, i den utsträckning det är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som läkaren med stöd av 1 mom. erhållit från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar till de inrättningar för blodtjänst som avses i 2 § 2 punkten i blodtjänstlagen (197/2005) eller de blodcentraler som avses i 2 § 3 punkten i den lagen, i den utsträckning det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via blod, samt till sådana verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården där det genomförs transplantationer av vävnader och organ, i den utsträckning det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via transplantat.

Den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna från registret över bärare av mikrober som är synnerligen resistent mot läkemedel lämna ut personuppgifter också till en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården samt till den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården och socialvården där personen i fråga vårdas, i den utsträckning det är nödvändigt för att förhindra smittspridning och för att personen ska få lämplig vård.

43 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om smittsam sjukdom enligt 29 §, om mikrobstammar och prover som ska fogas till anmälan, om sampeluppföljning av sjukdomar och syndrom enligt 33 §, om vårdrelaterade infektioner enligt 36 § och om samkörningstiden enligt 38 §. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det om undantag från den anmälan om smittsam sjukdom som avses i 28 §, om anmälningspliktiga mikrobfynd av andra smittsamma sjukdomar och om antimikrobiell känslighet som avses i den paragrafen, om de sjukdomar som enligt 30 och 31 § ska anmälas till en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen och om de mikrober som avses i 37 § och som är synnerligen resistent mot läkemedel.

44 §

Det nationella vaccinationsprogrammet

Välfärdsområdet ska ordna vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet. Deltagande är frivilligt.

45 §

Övriga frivilliga vaccinationer

Välfärdsområdet ska ordna allmänna frivilliga vaccinationer som statsrådet beslutat om och vaccinationer som ordinerats av läkare för att förebygga smittsamma sjukdomar och som inte ingår i det nationella vaccinationsprogrammet som avses i 44 §.

47 §

Obligatoriska vaccinationer

Obligatorisk vaccination enligt 1 mom. ska ordnas av välfärdsområdena.

49 §

Allmän vaccination inom företagshälsovården och vid verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården

De vaccinationer som avses i 1 och 2 mom. ska samordnas med välfärdsområdets vaccinationsverksamhet.

51 §

Uppföljning av verkningarna av vaccinationer och utredning av biverkningar eller misstänkta fall av biverkningar

De nödvändiga uppgifter i vårdplatsens journalhandlingar som avses i 2 mom. är förutom identifieringsuppgifter också uppgifter om resultaten av de undersökningar som har gjorts för att konstatera sjukdomarna, symtombild vid dessa sjukdomar, riskinformation samt uppgifter om vård, behandling och vaccinationer. De registeruppgifter som är nödvändiga för att man ska kunna följa upp verkningarna av vaccinationer är personens identifieringsuppgifter, uppgifter om riskfaktorer och vaccinationer, misstankar om biverkningar eller diagnosuppgifter om en sjukdom som kan förhindras med vaccination, uppgifter om läkemedel som ordinerats för behandlingen av sjukdomen samt uppgifter om vårdplats.

56 §

Utredning av hälsotillstånd för en arbetsuppgift med tanke på salmonellasmitta

Förrän arbetstagaren har lämnat en salmonellautredning enligt 1 mom. får han eller hon inte 1) utföra sådana uppgifter i en livsmedelslokal som avses i livsmedelslagen (297/2021) som innefattar hantering av oförpackade livsmedel som serveras utan uppvärmning,

57 §

Beslut om frånvaro från arbete, småbarnspedagogik och läroanstalt

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder, kan den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat ska vara borta från sitt arbete, från småbarnspedagogik eller från sin läroanstalt under sammanlagt högst två månader utan avbrott. Beslutet ska upphävas genast när personen inte längre är smittfarlig.

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om en förlängning av den i 1 mom. föreskrivna frånvarotiden med högst sex månader i sänder, om kriterierna fortfarande uppfylls.

58 §

Åtgärder i samband med en omfattande smittrisk

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan i första hand det organ i välfärdsområdet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av välfärdsområdets organ kompletterar de skyldigheter som gäller inom välfärdsområdet genom ett beslut av regionförvaltningsverket.

Om någon annan än en i 1 mom. avsedd smittsam sjukdom medför omfattande smittrisk, kan i första hand det organ i välfärdsområdet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område fatta beslut om att läroanstalter och daghem ska stängas, om det är nödvändigt för att förhindra sjukdomsspridning. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av välfärdsområdets organ kompletterar de skyldigheter som gäller inom välfärdsområdet genom ett beslut av regionförvaltningsverket.

59 §

Rengöring av lokaler och produkter och förstöring av varor

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att rengöringar och desinficeringar ska genomföras. Om rengöring eller desinficering blir oskäligt dyrt med hänsyn till ett föremåls värde, kan det beslutas att föremålet ska förstöras.

60 §

Karantän

Om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om karantän också oberoende av den persons vilja som avses i 1 mom.

61 §

Karantän för varor

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att bagage, containrar eller andra varor ska hållas i karantän i högst två månader, om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras genom rengöring eller desinficering av varan eller med hjälp av andra åtgärder.

62 §

Förlängning och hävning av karantän

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att förlänga tiden i karantän med högst en månad för en person och med högst tre månader för varor, om förutsättningarna enligt 60 eller 61 § fortfarande föreligger.

Karantänen ska hävas omedelbart om förutsättningarna enligt 60 eller 61 § inte längre föreligger. Beslutet om hävning av karantänen fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

63 §

Isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska hållas isolerad i högst två månader, om risken för att sjukdomen ska spridas är uppenbar och sjukdomsspridning inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder. Den läkare som meddelat beslutet ska ge den som ska isoleras och den personal som ska vårda honom eller henne nödvändiga anvisningar för hur smittspridning kan förebyggas.

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om isolering också oberoende av den persons vilja som avses i 1 mom.

64 §

Nödvändig sjukvård under isoleringstiden

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar beslutar om vård oberoende av patientens vilja.

65 §

Läkemedelsbehandling under isoleringstiden trots patientens motstånd

Beslutet om läkemedelsbehandling mot patientens vilja fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

66 §

Förlängning och hävning av isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan förlänga tiden i isolering för en person med sammanlagt högst sex månader i sänder, om förutsättningarna fortfarande föreligger.

Isoleringen ska hävas omedelbart om förutsättningarna enligt 63 § inte längre föreligger. Beslutet om hävning av isoleringen fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

67 §

Karantän och isolering i utrymmen som kan låsas från utsidan

Beslutet om att låsa dörren från utsidan fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

68 §

Omständigheterna under tiden i karantän och isolering

Karantän och isolering ska i första hand genomföras i samförstånd med personen i fråga i personens bostad, i en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården, i en verksamhetsenhet inom socialvården som tillhandahåller boendeservice dygnet runt, i ett familjehem, i en förläggning för asylsökande eller på någon annan plats som den som fattat beslutet om karantän eller isolering har godkänt och anvisat och där den vård som en insjuknad behöver kan säkerställas. Om beslutet om karantän eller isolering fattas oberoende av personens vilja, ska karantänen eller isoleringen genomföras i en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården, i en verksamhetsenhet inom socialvården som tillhandahåller boendeservice dygnet runt, i ett familjehem eller i en förläggning för asylsökande. Välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ska vid behov ordna en lämplig karantäns- eller isoleringsplats för den som ska hållas i karantän eller isolering och även svara för hans eller hennes mathållning.

Välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ska se till att de förfogar över tillräckligt många lokaler som lämpar sig för karantän och isolering samt behövlig skyddsutrustning.

69 §

Begränsning av kontakter under tiden i karantän och isolering

Beslutet om att begränsa kontakterna fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

70 §

Brådskanie beslut om restriktioner

Någon annan än en sådan legitimerad läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården som avses i 60—67 eller 69 § kan i brådskanie fall besluta att en person eller varor ska hållas i karantän eller en person hållas isolerad eller besluta om nödvändig hälso- och sjukvård, läkemedelsbehandling trots att personen motsätter sig det eller begränsning av kontakter under högst tre dagar, om det är nödvändigt för att förhindra att en smittsam sjukdom sprids och om han eller hon efter att ha undersökt personen kan konstatera att det föreligger förutsättningar för ett beslut. Beslutet ska så snart omständigheterna tillåter det föreläggas den läkare i tjänsteförhållande för fastställelse som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

71 §

Akut allvarlig hälsorisk

Om skyndsamma åtgärder behövs för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan social- och hälsovårdsministeriet, regionförvaltningsverket och det organ i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta nödvändiga beslut om åtgärderna enligt 60, 61 och 63 § i stället för den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

78 §

Statlig finansiering till välfärdsområdena

På verksamhet som välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021), om inte något annat föreskrivs genom lag.

79 §

Statens deltagande i särskilda kostnader

Bestämmelser om statens medverkande i betalningen av kostnaderna för upprätthållandet av den beredskap som behövs för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och kostnaderna för hanteringen av exceptionella situationer inom hälso- och sjukvården finns i 52 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

80 §

Klientavgifter

Bestämmelser om avgifter som inom hälso- och sjukvården i välfärdsområdet och HUS-sammanslutningen tas ut för bekämpning, undersökning och behandling av smittsamma sjukdomar och för läkemedel finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

81 §

Avgiftsfria vacciner

De vacciner som används för vaccinationer enligt 44 § 1 mom., 45 § 1 mom. och 47 § tillhandahålls välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och de anordnare av vaccinationer som statsrådet bestämt med stöd av 49 § avgiftsfritt. Staten svarar för kostnaderna.

83 §

Välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens ersättningsskyldighet

Om ett föremål som för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom enligt myndigheternas föreskrifter har förstörts eller behandlats så att det har fördärvats eller skadats, har ägaren rätt till ersättning för föremålet av välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen. I ersättning betalas värdet av föremålet eller värdeminskningen.

Ersättning betalas inte för föremål vars värde är ringa, om det inte finns synnerligen vägande skäl.

Personer som avses i 82 § har rätt att få ersättning av välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen för ekonomisk skada som de inte har kunnat undgå genom åtgärder vilka skäligen har kunnat förutsättas av dem, och som inte ersätts med stöd av den paragrafen.

89 §

Handräckning

Om Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverket, det organ i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt ska polisen, räddningsmyndigheten, Försvarmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Tullen på begäran av någon av dem lämna handräckning. En förutsättning för av handräckningen är att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ska skötas av den myndighet som lämnar handräckning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

De behöriga myndigheter som i landskapet Åland svarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar hos människor bestäms enligt den lagstiftning som gällde rikets myndigheter och kommuner vid ikraftträdandet av denna lag, tills något annat föreskrivs.

Helsingfors den 20 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru